

COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢပုၤသးစၢ်အဂီၢ် တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး

အခဲအံၤ ပုၤလၢအသးအိၣ် 5 တုၤ 17 နံၣ်တဖၣ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါတဖၣ်သ့ၣ်လီၤ. ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအါဂၤလီၤတၢ် မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် လၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢ ပုၤလၢအသးအိၣ် 18 ဆူအဖီလၢလၢကဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, နသးမ့ၢ်အိၣ် 18 နံၣ်အဖီလၢဒီးသဘျုးလၢနမိၢ်နပၢ်တဖၣ်အဖီလၢ, နအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢနနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဂၢ်တနီၢ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးခိဖျါန့ၣ်ကိ ဖဲန့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ်ဒီးဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤဒီးတအိၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. လၢတီၢ်လၢ်မိၢ်ဒီးန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးအကလုာ်လၢအလီၤဆိလၢ်သးတဖၣ် ပုၤဝဲဒၣ်လၢကိၢ်စၢ်သဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အဖီလၢ, လၢက ဃုကွၢ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ လၢအမၤန့ၢ်တၢ်လၢနဂီၢ်သ့ၣ်လဲၣ်, ဒီးနကကတၢ်ကတီၤသးလၢနကသံဉ်ဒီသဒါ တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသီတဖၣ် အဂီၢ်ဒ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်လၢအၢၣ်လီၤ ဟ့ၣ်ခွဲးလၢနဂီၢ်သ့-

နအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢနနီၢ်ကစၢ် ဒ်ဝဲအဂီၢ်သ့-

- မိၢ်ပၢ်
- ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိးသဲးစး
- ကီၢ်ဘျီၣ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၢ်မိၢ်ပၢ်လၢအကွၢ်လၢဒိၣ်ထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤအဂၤတဂၤ လၢကအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး ကသံဉ်ကသီ တၢ်ကွၢ်ထွဲလၢပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်လၢ ဟံၣ်ဃီအချၢတၢ်လီၢ် တၢ်ကျဲအပူၤအဂီၢ် (အဆၢဒိၣ် 13.32A မ့တမ့ၢ် 13.34 Revised Code of Washington (RCW, ဝဲၣ်ခွဲၣ်ထၢၣ်တၢ်ကွၢ် ကဒါက့ၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိ)) န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးဟဲလၢ ပုၤတဂၤလၢ ဆဲးလီၤမံၤ တၢ်ဟ့ၣ် ခွဲးစိကမိၢ်ခိဖျါမိၢ်ပၢ်လၢကဆၢတံာ် ဆူၣ်ချ့, ဂ့ၢ်ဝဲတၢ်ကွၢ်ထွဲအ ဂီၢ်
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးဟဲလၢ ဘူးတံာ်တဂၤလၢဟံးမ့ၣ်ဒါ လၢ ဆူၣ်ချ့ ဂ့ၢ်ဝဲတၢ်ကွၢ်ထွဲအဂီၢ်
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး ဟဲလၢ ကိသရၣ်မ့ၣ်ကွၢ်ပုၤဆါ ပုၤဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဟံၣ်ဃီတအိၣ်ပုၤ ဆဲးကျၢၤတၢ် (လၢပုၤသးစၢ်တဂၤ လၢအမ့ၢ်ပုၤဟံၣ်ဃီတအိၣ် ဒ်လၢ ကီၢ်စၢၤဖျိၣ် McKinney-Vento Homeless Education Act အဖီလၢ)*

- နဘၣ်တၢ်ပျၢ်ဖျဲးကွၢ်န့ၣ်ဖိးသဲးစးန့ၣ်လီၤ. နသးအိၣ် 16 မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီခိၣ် ဒီးနမိၢ်နပၢ်တဖၣ်တီၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးအုၣ်ကီၢ် ဟ့ၣ်ခွဲး လၢနကသဘျုးကွၢ်န့ၣ်လီၤ.
- နဖျါနသးဒီးပုၤဖိသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အီၤ တၢ်သဘျုးန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဆၢတံာ်လၢနမ့ၢ်ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအဒိၣ်တုၢ်ခိၣ် ပုၤ လၢ Mature Minor Doctrine (ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအဒိၣ်တုၢ် ခိၣ်ပုၤလၢတၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိ) အဖီလၢ.**

*တၢ်မၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး ခိဖျါတၢ်စူးကါ McKinney-Vento-

လၢကီၢ်စၢ်သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အဖီလၢ, ကိသရၣ်မ့ၣ်ကွၢ်ပုၤဆါ တဖၣ်, ကိပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ်, ဒီးဟံၣ်ဃီတအိၣ်ပုၤကွၢ်ဖဲအခါခွဲး တဖၣ် န့ၣ်ဖိန့ၢ်ကမိၢ်လၢ ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး လၢတၢ်ဆဲး ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ ပုၤသးစၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤသးစၢ်လၢအသးစၢ်တဖၣ် အဂီၢ် (ဒ်တၢ်ဟံၣ်ဃီအါလၢ ဖျိၣ်ဒ်ဒုၣ်ကီၢ်စၢၤဖျိၣ် McKinney-Vento Homeless Education Act အဖီလၢ - ထဲလၢအဲကလံးကိၢ်ခိၣ်) လၢတအိၣ်လၢမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲ တၢ်အတၢ်အဲးထွဲကွၢ်ထွဲ အဖီလၢန့ၣ်လီၤ.

**တၢ်မၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ Mature Minor Doctrine-

ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတနီၢ် ပုၤပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်အၢၣ် လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢ "Mature Minor Doctrine" အဖီလၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်လၢအန့ၢ်ပၢၢ် မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ညါကသံဉ်ကသီတၢ်မၤအကျိၤ အကျဲတၢ်ဟံၣ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆၢတံာ်လၢပုၤဆါတဂၤအါမ့ၢ်ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤဒါအပူၤ န့ၣ်, ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ကသမံထဲပုၤဖိသ့ၣ်အသးန့ၣ်, တၢ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤ, တၢ်မၤလိ, တၢ်လဲၤခိဖျါ, မ့ၢ်ကျဲၤဝဲၤကွၢ် တၢ်သဘျုးမ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်လီၤကံာ်, လၢအမ့ၢ် တၢ်အၢၣ် လီၤဟ့ၣ်ခွဲးထီၣ်ဒ်ဒုၣ်န့ၣ်ဒိၣ်အသးဒီးသဘျုးလၢမိၢ်ပၢ်အတၢ်အဲးထွဲကွၢ်ထွဲအဖီ လၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤဟံၣ်ဘျးစဲ- National Center for Homeless Education, ဆိၣ်ထဲမၤစၢၤပုၤကွၢ်ဖဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အဲးထွဲကွၢ်ထွဲလၢအဘၣ်ကွၢ် ဆၢၣ်မၢ်ဒီးဟံၣ်ဃီတအိၣ်, <https://nche.ed.gov/wp-content/uploads/2018/10/youth.pdf> - ထဲအဲကလံးကိၢ်ခိၣ်

ပုဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤတူၢ်လိာ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢကျဲလီၤဆိစ့ၤဘိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢထးခိၣ် (ခိဖျိလီတဲစိ မ့တမ့ၢ် လၢနီၣ်ကစၢ်)
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်ကွဲးအပူၤ (လံာ်ကိၣ်ဒိ)
- တနီၤလိာ်ဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်ကွဲးဒီးထးခိၣ်ခံခါလၢန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢနီၣ်ကစၢ်လၢပုၤနီၣ်ဒိၣ် ဟ့ုတ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ုတ်ကူၣ်လၢတၢ်ကဆဲးကသံၣ်ဒိသဒါအဂီၢ်-

- **စူးကျါ တၢ်ဃုထၢအကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢ Vaccine Locator (ကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲ) အဖီခိၣ်**(<https://vaccinelocator.doh.wa.gov/?language=kar>) မ့တမ့ၢ် ကိးပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤလၢကသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးအကလုာ်မနုၤလၢ ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. ကြးဒီးပုၤသးစၢ်ဂီၢ် တၢ်ဃုထၢအကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢ Vaccine Locator အဖီခိၣ် ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢက ဃု ထၢပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤ လၢကမၤသ ကိးတၢ်ဒီးနတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. အဒိ, နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးပုၤနီၣ်ဒိၣ်လၢအၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢ နီၣ်သ့ဘၣ် ဆၣ် လဲၤဒီးန့ၣ်ဆူတၢ်သ့ၣ်နံၤဖးသီ မ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, ဃုကွၢ် ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤလၢအတူၢ်လိာ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်ကွဲးအပူၤ တက့ၢ်.
- **ဃုကွၢ်ကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢအတူၢ်လိာ် တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤတဘျီဃီသ့ မ့တမ့ၢ် ကိးလၢကမၤတၢ် သ့ၣ်နံၤဖးသီ,** ဖဲနမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးမိၢ်ပာ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်လၢအမၤပဲၤန့ၣ်လဲာ်ကိၣ်ဒိလၢအ့ထၢန့ၣ်ဒီးအဖီခိၣ်သ့အခါ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟ့ုတ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ အါဂါဃုထီၣ်လၢမိၢ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်မၤပဲၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး လံာ်ကိၣ်ဒိလၢကမၤတၢ်သ့ၣ်နံၤဖးသီလၢ အ့ထၢန့ၣ်ဒီးအဖီခိၣ် န့ၣ်လီၤ.
- **ဆဲးလီၤမံၤဒီးနဖီအကိၣ်.** နမ့ၢ်ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးဟံၣ်ဃီတၢ်တအိၣ်ဂၢၢ်ဆိကျဲၤန့ၣ်, McKinney-Vento ကဘၣ်ထွဲဒီးန့ၣ် န့ၣ်လီၤ. (ကွၢ်တၢ်မံၤ ညါလၢကမၤန့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်.) နကမၤသကိးတၢ်ဒီးကိၣ်သရၣ်မ့ၢ်ကွၢ်ပုၤဆါ, ကိၣ်ပုၤဟ့ုတ်ကူၣ်ဟ့ုတ်ဖးတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ် ဖိဟံၣ်ဃီတအိၣ်အခါစးလၢ ကဟ့ုတ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး န့ၣ်လီၤ.
- **ကတၢ်ကတီၤသးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးအကလုာ်လၢနလိာ်ဟ့ုတ်လီၤ-**
 - ပုၤနီၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်လိာ်ဘၣ်လၢကဟဲဟ်ဖျါထီၣ်အသးဖဲနတၢ်သ့ၣ်နံၤဖးသီန့ၣ်, မၤသကိးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် တက့ၢ်.
 - ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤမ့ၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးန့ၣ်, ကွၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဟ့ုတ်လီၤ တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး လၢနီၣ်တဂၢၤအံၤ ကွဲးလီၤအမံၤဒီးဆဲးလီၤအမံၤလၢလံာ်ကိၣ်ဒိအဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.
 - နမ့ၢ်ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအသဘျုထီၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအဖျါအသးဒီးပုၤဖိသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၣ်ဒိၣ်လၢအ သဘျုထီၣ်န့ၣ်, နကလိာ်ဟဲဟ်တၢ်မၤနီၣ်မၤသးန့ၣ်လီၤ.
 - နမ့ၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးခိဖျိစူးကျါ McKinney-Vento, ဒီးသ့ၣ်ကိၣ်သးဂီၢ်လၢပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤ အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ် တဖၣ်န့ၣ်, နဟဲဟ် တၢ်ကွဲးအၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလဲ တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး သဲးတၢ်သိၣ် တၢ်သီအဖီလၢ - RCW [7.70.065](#) - ထဲအဲကလံးကျိၣ်ဒိ ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အ ကွၢ်အသန့ၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဆူကိၣ်တဖၣ်. (ဘျးစဲဒီးသဲး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ- <https://app.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=7.70.065> - ထဲအဲကလံးကျိၣ်ဒိ). တီၢ်နီၣ်- တၢ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်ဘၣ်.
 - နမ့ၢ်ဃုကွၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢနီၣ်ကစၢ်အဂီၢ် ခိဖျိ Mature Minor Doctrine န့ၣ်, နကလိာ်ဟ့ုတ်လီၤလံာ်တီၢ်မိဒီးတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျဲၤလၢအဒုးန့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢနမ့ၢ်ပုၤလၢအသဘျုထီၣ်လၢ နမိၢ်ပာ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတၢ်တလိာ်ဘၣ်အီၤလၢပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤခဲလၢဘၣ်ဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်ကမၤစၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤ စၢၤတနီၤတမၤ ပုၤဖိသ့ၣ်ဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်တူၢ်လိာ်ပုၤဖိသ့ၣ်ဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤ တၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်လၢ ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤလၢအပူၤကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.